

Kjersti Sletten var student ved Høgskolen i Bergen, Avdeling for helse og funksjon, Institutt for videreutdanning, fra 2006-2008. Hun arbeider i dag som jordmor på føde/barsel-avdelingen ved sykehuset Asker og Bærum. Høsten 2009 startet hun på mastergrad i helsefagvitenskap ved UiO. Mastergradsoppgaven har fokus på innvandrerkvinner i fødsel.

Jeg var student ved jordmorutdanningen i Bergen. Det har hittil vært noe av det tøffeste jeg har gjort, men også noe av det morsomste og det som har preget meg mest her i livet. Disse to årene inneholdt for meg undervisning i Bergen, praksis i Kristiansand og samvær med kjæresten på Østlandet. Norwegian og NSB ble mine gode hjelpere som fraktet meg mellom øst, vest og sør.

Selv om det ikke var lenge siden jeg ble utdannet sykepleier, hadde jeg kastet fra meg studentrollen for lenge siden. Det var vanskelig igjen å skulle være den som kunne så lite. Det var også rart å føle seg voksen og være i en studenttilværelse igjen. Men det var en flott gjeng med tilreisende og fastboende studenter som fant på mye sosialt, og det meste viste seg å handle om mat.

Den teoretiske undervisningen foregikk i Bergen, nærmere bestemt i Møllendalsveien 6. Der hadde vi forelesninger med jordmødrene ved utdanningen og eksterne forelesere som var eksperter på sine områder. Det var mye å lese og sette seg inn i, det var et nytt fag og en ny verden for de fleste. Utdanningen hadde fokus på begrepet *kunnskapsbasert praksis* og hadde læringsmål i de ulike emnene i stedet for pensum. Det var ressurslister hvor det var referert til bøker og artikler. I forhold til kliniske problemstillinger måtte vi finne og analysere forskning i ulike databaser. Vi jobbet også en del sammen i pbl-grupper. Pbl står for *problembasert læring*, hvor vi fikk utdelt ulike oppgaver i hver gruppe som skulle ende i en presentasjon om temaet i plenum. Når vi ikke selv presenterte, skulle vi komme med kritiske tilbakemeldinger til de andre gruppenes presentasjoner. Dette var en lærerik prosess, men det er også krevende å arbeide i slike grupper.

Utdanningen var delt inn i ulike moduler, hvor hver modul inneholdt ulike emner. Vi startet med fokus på normalt svangerskap, fødsel og barseltid. Her var de ulike lærerne inne med sitt spesialfelt, og da vi kom til barseltiden, var det duket for en ny pbl-oppgave. Denne handlet om liggetid ved barselavdelingene, da det var et nyhetsoppslag i Bergens Tidende om stadig kortere opphold ved barselavdelingene ved Haukeland. Flere i klassen ble engasjerte i problematikken, og en gruppe løste oppgaven ved å skrive et innlegg i Bergens Tidende om saken. Etter dette startet en ny modul hvor vi skulle skrive en prosjektoppgave. Engasjementet for barselomsorgen var fortsatt høy, og fokuset var kommet på manglende retningslinjer og ulik praksis ved ulike sykehus i ulike deler av landet. Mange i klassen gikk derfor sammen om å lage kunnskapsbaserte retningslinjer for barselomsorgen. Vi innså at vi ikke fikk tid til å lage alle, men vi valgte vårt eget interessefelt og utarbeidet egne retningslinjer basert på den kunnskapen som fantes. Vi graderte deretter våre anbefalinger etter hva slags kunnskapsnivå som lå bak. Vi brukte

Studentgruppen som arbeidet for kunnskapsbasert barselomsorg.

Helsedirektoratets «Retningslinjer for retningslinjer» i utarbeidelsen av anbefalingene. Dette ble igjen en lærerik prosess om hvordan man treffer beslutninger om prosedyrer i en avdeling, og hvordan man arbeider for å lage nasjonale retningslinjer for praksis.

Etter hvert hadde vi flere eksterne forelesere som blant annet ble fløyet inn fra Oslo. Legene ved Kvinneklinikken i Bergen hadde også forelesninger for oss i klinikkens auditorium. Vi lærte å håndtere den syke mor, det syke barnet og krisesituasjoner. Vi hadde ulike eksamensformer gjennom studiet. Hjemmeeksamen, skoleeksamen, mappeinnleveringer, praksisvurdering og scenario. Scenario var en svært lærerik og morsom eksamensform hvor vi fikk utdelt en liste over spørsmål vi kunne få på muntlig eksamen. Alle i klassen bidro til å belyse spørsmålene og sendte det til hverandre. Vi pugget og hørte hverandre, og på eksamen trakk vi ett av spørsmålene og måtte svare etter beste evne. Etter scenario følte vi at vi kunne det meste, men vi skulle lære mer. I tillegg til prosjekt-oppgave skulle vi levere en fordypningsoppgave. Vi kunne jobbe alene eller i grupper. Vi var da fire som ville fortsette å fordype oss i barselomsorgen. Brukerperspektivet manglet slik vi så det i utarbeidelsen av kunnskapsbaserte retningslinjer for barselomsorgen, og vi ville derfor gjennomføre en spørreundersøkelse for å kartlegge brukernes ønsker og behov i denne sårbare fasen. Vi gjennomførte en spørreundersøkelse på internett via mor/barn-forum. I løpet av kort tid fikk vi ca. 1100 respondenter og hadde dermed et

kjempegodt utgangspunkt for å kunne si noe om norske barselkvinneres ønsker. Vi hadde et stort engasjement og ble ikke holdt tilbake. Vi fikk derimot hjelp til å få laget en poster og deltok på Senter for Kunnskapsbasert Praksis sin konferanse i Bergen i 2008. Vi var også deltakende på Helse- og omsorgsdepartementets konferanse om «Svangerskap, fødsel og barsel – kvalitet i omsorgen», hvor vi viste frem posteren vår og holdt et innlegg på Liv Lagas brukerkonferanse dagen før. Arbeidet endte med et lite foredrag på DNJs 100-årsjubileum i Oslo og publisering av artikkelen i DNJs tidsskrift.

Den andre halvparten av utdanningen tilbrakte vi i praksis. Jeg var så heldig å få ha praksis på Sørlandet. For det meste var jeg på Kvinneklubben i Kristiansand, men var også en liten tur innom fødeavdelingen på Arendal sykehus. Jeg ble tatt imot med åpne armer og fikk lært så mye som jeg kunne i løpet av tiden jeg hadde til disposisjon. I Kristiansand fulgte jeg flere fantastiske jordmødre som ikke ble lei av jordmorstudenten som spurte og ville diskutere. Jeg deltok på legevisitten, som var en åpen diskusjon, og fikk være med på alle undervisningsdager. Jeg ble behandlet godt som en kollega og ivaretatt så godt som en student kan bli. De la også til rette for at jeg ble STAN-sertifisert, da de jobbet mye og godt med å opprettholde høy kompetanse når det gjaldt tolkning av CTG og STAN. Jeg fikk være med i alle kriker og kroker av kvinneklubben og følte virkelig at alle ønsket å lære meg mest mulig. Hadde jeg ikke vært så fastgrodd på Østlandet, hadde jeg valgt å jobbe på en av landets hyggeligste fødeavdelinger, hvor faglig kompetanse og samarbeid er prioritert i hverdagen.

Kliniske studier utgjorde halvparten av vårt studium. Vi hadde oppgaver som skulle leveres hele veien, «kunnskapsbaserte fagnotater» ble de kalt. Det var ikke et tema som skulle være urørt når det gjaldt omsorg i løpet av svangerskapet, fødselen, barseltiden og av det nyfødte barnet. Vi hadde også en rekke andre krav som måtte fylles i form av antall erfaringer fra ulike deler av faget. Blant annet måtte vi dokumentere et visst antall gjennomførte ammeveiledninger. Det er noe jeg er glad for i dag, da jeg føler meg kompetent til å veilede nybakte mødre og informere gravide om ammingens av og til trøblete start. Jeg kan dessuten komme med forslag som kan bidra til lengre ammeperioder hos den enkelte.

Læreren kom også av og til på besøk til praksisstedet, hvor vi hadde dager med debriefing og litt undervisning sammen med andre studenter. Det var godt å kunne snakke med en fagperson om opplevelsene våre i praksis.

Vi avsluttet jordmorutdanningen med eksamen og en flott påfølgende middag på skolen, festkledd i bunad. Endelig var vi ferdige! Men det var også skummelt å skulle være selvstendig jordmor i alle situasjoner det innebar.

---

*To stolte studenter på avslutningsmiddag i kantinen.
Kjersti Sletten og Kristin Rykkje.*